

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
3.Kf.650.120/2014/8. szám

DEZSŐ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA
ÉRK.: 2015. ÁPR. 28.
IRT.sz.: 2015-4-00943

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG KÖZBESZERZÉSI ÜGYSZÁK 2.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐÍRATON:	
Pórolt / Gyűjtés / Állomány / Emlék / Felhívás	
Érkezett	2015-04-17
PÉLDÁNY.....	IV.....
MELLÉKLET.....	KÖZTUK.....
FŐLAJSTROMSZÁM:	33652/13
UTÓÍRATON:	

A Fővárosi Törvényszék a Dr. Nagy Gizella Ügyvédi Iroda (1011 Budapest, Fő utca 14-18., ügyintéző: dr. Nagy Gizella ügyvéd), valamint a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (1011 Budapest, Fő utca 14-18., ügyintéző: dr. Dezső Attila ügyvéd) által képviselt BKK Budapest Közlekedési Központ Zrt. (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 19-21.) felperesnek, a dr. Telek Katalin jogtanácsos által képviselt Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.) alperes ellen közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amely perbe a felperes oldalán a Dr. Medve Richárd Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Október 6. utca 3., ügyintéző: dr. Medve Richárd ügyvéd) által képviselt Contrucciones Y Auxiliar De Ferrocarriles S.A. (Spanyolország, José Miguel Iturioz u. 24-26., 20200 Beasain, Guipúzcoa), valamint az alperes oldalán a Bűrös és Gombocz Ügyvédi Iroda (1092 Budapest, Kinizsi út 21-25., ügyintéző: dr. Bűrös László ügyvéd) által képviselt Ganz Skoda Közlekedési Zrt. (1111 Budapest, Budafoki út 59. III. emelet) beavatkozott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. október 15. napján kelt 14.K.33.652/2013/16. számú ítélete ellen az alperes 17. és 19. sorszám, az alperesi beavatkozó 18. sorszám alatt bejelentett fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest és az alperesi beavatkozót, hogy külön-külön fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 100 000 – 100 000 (egyszázezer - egyszázezer) forint és a felperesi beavatkozónak 50 000 – 50 000 (ötvenezer-ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperesi beavatkozót, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az adóhatóság külön felhívására – 80 000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az alperes fellebbezési illetékét az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ajánlatkérő felperes (a továbbiakban: ajánlatkérő) a 2013. február 13-án feladott hirdetményével a budapesti villamos és trolibusz járműfejlesztés keretében a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított utastéri állóhelyi alapterületen 100 %-ban alacsonypadlós új gyártású villamosok és kapcsolódó szolgáltatások beszerzésére. Összesen 37 db csuklós villamost kívánt beszerezni, 25 rövid és 12 hosszú járművet. Az ajánlati felhívás III.2.3) pontjában a műszaki-szakmai alkalmasság körében előírta, hogy az alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők bármely más szervezet kapacitására támaszkodva is megfelelhetnek, ez esetben az alkalmasság megítéléséhez szükséges igazolási móddal azonosan kell igazolnia az alkalmassági feltételeknek való megfelelést, és nyilatkoznia kell arról, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások a szerződés teljesítésének időtartama

alatt rendelkezésre állnak. Meghatározta az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatokat és azok igazolási módját, az alkalmassági minimum követelményeket. Ez utóbbi M.1. pontja szerint alkalmatlan a szerződés teljesítésére az az ajánlattevő, aki nem rendelkezik az eljárást megindító felhívás feladásától visszaszámított 3 éves időszakban összesen legalább 30 db, mindkét oldalán utasajtókkal rendelkező, új gyártású járműként a felhívás feladásától visszaszámított 36 hónapon belül leszállított, az EU-ban, vagy az EFTA területén üzembe helyezési engedéllyel rendelkező, az utastéri állóhelyi alapterületen teljes mértékben alacsonypadlós, közúti vasúti jármű szállítására vonatkozó referenciával, amelyek együttes értéke legalább nettó 35 millió EUR.

Bírálati szempontként az összességében legelőnyösebb ajánlat bírálati szempontját jelölte meg, melynek 1. részszempontját az öt elemből álló – köztük a tartalék alkatrészek árát (2. elem), az oktatás árát (4. elem) és a karbantartási díjat (5. elem) tartalmazó - ajánlati ár képezte. A hiánypótlás lehetőségét teljes körben biztosította.

Az egyéb információk 16.5) pontjában egyebek mellett előírta az ajánlattevőnek a Kbt. 40. § (1) bekezdés a)-b) pontjai, valamint 55. § (5) bekezdés szerinti nyilatkozat becsatolását és azt, hogy az ajánlattevő és az alkalmasság igazolásában résztvevő más szervezet köteles nyilatkozni a Kbt. 55. § (6) bekezdésében meghatározottakra is.

Ajánlati dokumentációt készített, ennek részét képezte a műszaki leírás, amelynek 4.1.2. pontjában a belső tér szabad magasságát a padlószinttől mérve minimum 2100 mm-ben határozta meg. A dokumentáció 5.2.15. pontja értelmében csatolni kellett a jármű 1:50 léptékű jellegrajzát.

Az ajánlattételi határidőre több társaság, köztük a felperesi és az alperesi beavatkozó nyújtotta be ajánlatát. Az alperesi beavatkozó (a továbbiakban: kérelmező) a Kbt. 55. § (5) bekezdése alapján nyilatkozott arról, hogy a műszaki szakmai alkalmasság M1. pontjára vonatkozóan az ALSTOM Transport S.A. (a továbbiakban: Alstom) kapacitására kíván támaszkodni; a társaságot a Kbt. 55. § (6) bekezdésén alapuló nyilatkozata szerint az ajánlati felhívás követelményeinek megfelelő, általa megajánlott villamosjármű tervezésébe, kialakításába kívánja bevonni, illetve szakmai tapasztalatát felhasználni. Az Alstom nyilatkozata szerint erőforrásait a kérelmező rendelkezésére bocsátja a szerződés teljesítésének időtartama alatt.

Az ajánlatkérő több hiánypótlást és felvilágosításkérést adott ki a kérelmező részére, így 2013. június 20-án a kapacitást biztosító szervezettől – mivel annak nyilatkozata a jogi szabályozás megisméltésére szorított – érdemi, tartalmi kötelezettségvállalási nyilatkozat becsatolását, valamint annak tisztázását kérte, hogy a villamosjármű tervezésébe való bevonás mennyiben biztosítja a III.2.3) M1. pontja szerinti alkalmasságot a szerződés teljesítésére; 2013. június 28-án az aránytalanul alacsony ajánlati ár miatt mind az öt ajánlati elemre nézve, különös tekintettel a legkiválóbb különbségét mutató oktatási árra és karbantartási díjra; a műszaki leírás 4.1.2. pontjával összefüggésben olyan új keresztmetszeti rajzok benyújtását kérte, amelyeken a hiányzó csuklólagút magassági adatai szerepelnek; 2013. július 29-én az ajánlati felhívás III.2.3) M1. alkalmassági feltételt illetően nyilatkozat csatolását kérte új referenciák bemutatásával olyan, a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolására, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 16. § (1) bekezdése szerinti módon kiállított referenciaigazolást/referencianyilatkozatot kért csatolni, amely az ajánlati felhívásban előírt minimális tartalommal rendelkezik; valamint ismételt indokolást kért a karbantartási szolgáltatás árára, öt pontban határozva meg, hogy az indokolásnak mely elemekre kell kiterjednie; 2013. július 31-én a járművek ajánlati árának, a tartalék alkatrészek árának és az oktatási szolgáltatás díjának megalapozottságára kérte az árindokolás kiegészítését, meghatározva annak szempontjait. A kérelmező több alkalommal benyújtott árindokolását üzleti titokká minősítette és a karbantartási szolgáltatásra csatolta leányvállalatának nyilatkozatát, valamint állóhelyi alapterületi (hossz-, keresztmetszeti) rajzokat, jellegrajzokat csatolt mindkét járműtípusra vonatkozóan. A hiánypótlási

felhívás III.2.3) M1. alkalmassági feltételre vonatkozó részét - előzetes vitarendezést követően, melynek során mind az ajánlatkérő, mind a kérelmező kifejtette álláspontját a jogszabályi előírások értelmezésére és a bemutatott referencia megfelelőségére nézve - annak indokolatlansága miatt nem teljesítette.

Az ajánlatokról készített összegzés szerint az ajánlatkérő az eljárás nyertesének a felperesi beavatkozót hirdette ki, a kérelmező ajánlatát érvénytelennek nyilvánította azzal az indokkal, hogy 1.) az ajánlat nem felel meg a felhívás III.2.3) M1. pontjában írt műszaki szakmai alkalmassági követelménynek, mert az alkalmasságot és teljesítési képességet a szűkkörű tervezési szolgáltatási tapasztalat átadás nem alapozza meg, a tervezés csak elkülönülő szegmensét képezi a szerződésnek;

2.) a benyújtott jellegrajzok nem tartalmazzák az utaster részét képező csukló alagút magassági adat jelölését és a hiánypótlás eredményeként benyújtott új keresztmetszeti rajzok sem tüntetik fel a jármű csuklóalagútjának a padlószinttől mért távolságát, egyébként pedig aggályos a minimum 2100 mm magassági követelmény teljesítése, a kérelmező nemcsak az adatfeltüntetési kötelezettségének nem tett eleget, hanem az ajánlat érdemben sem felel meg a villamos utasterének magassága tekintetében támasztott műszaki érvényességi feltételnek;

3.) a karbantartási és oktatási szolgáltatás árajánlati elemeire kiadott hiánypótlások eredményeként sem állapítható meg ezen árelemek árindokolásának szakmai tartalma, a költségek realitása és megalapozottsága, valamint az oktatási szolgáltatás kielégítő volta.

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében ajánlatának érvénytelenségét kifogásolta, majd annak eredménytelenségét követően jogorvoslati kérelmet nyújtott be az eljárást lezáró döntés ellen, annak megsemmisítése iránt.

Az alperes D.395/14/2013. számú határozatával a jogorvoslati kérelemnek helyt adott és megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette az 1. kérelmi elem esetében a Kbt. 63. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 67. § (1) bekezdését, és a Kbt. 74. § (2) bekezdés a) pontjára és 69. § (5) bekezdésére tekintettel a 63. § (3) bekezdését, míg a 2. kérelmi elem esetében a Kbt. 77. § (1) bekezdését, ezért az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését megsemmisítette, az ajánlatkérőt 1 millió forint pénzbírság megfizetésére kötelezte. A műszaki-szakmai alkalmasság III.2.3) M1. pontra vonatkozó ajánlatkérői döntést azért minősítette jogszerűtlennek, mert az ajánlatkérő nem megfelelő és elégséges módon alkalmazta a Kbt. 67. § (1) bekezdését, mert nem hozta egyértelműen a kérelmező tudomására, hogy alkalmassága mely okból nem volt megállapítható, a konkrét indokok mellőzésével új referencia csatolását írta elő, ezért a kérelmező nem ismerhette meg, hogy korábbi nyilatkozatai miért nem voltak elfogadhatók. Elemezte a kérelmező és a kapacitást nyújtó szervezet nyilatkozatát és azt a következtetést vonta le, a nyilatkozat megfogalmazása alapján nem feltétlenül állapítható meg, hogy az ott felsorolt munkanemekre nézve lenne csak biztosított a külső kapacitás. Az ajánlatkérőnek ezért hiánypótlást vagy legalább felvilágosítást kellett volna kérnie, és egyértelműen a kérelmező tudomására kellett volna hoznia, hogy a hiánypótlásban benyújtott nyilatkozat mely okból hiányos, illetőleg nem egyértelmű. A villamos utasterének magasságára vonatkozó műszaki érvényességi feltétel hiányára alapított ajánlatkérői döntést azért tekintette jogsértőnek, mert az ajánlatkérő nem határozta meg a csuklóalagút fogalmát és a beletartozó elemek körét, ezért további felvilágosítás kérést vagy hiánypótlást kellett volna kérnie a kérelmezőtől, mert a burkolat alatti magasságra nem volt egyértelmű méretmegadás. Kifejtette, amennyiben valamely adat hiányzik, úgy a műszaki előírásoknak való megfelelés sem állapítható meg kétséget kizáró módon. A hiánypótlásra beadott jellegrajzokat vizsgálva megállapította, hogy a kifogásolt magassági méret az elektronikus formátum 60-szoros nagyítása alapján megítélhető. Részletesen megvizsgálva és értékelve a kérelmező üzleti titokká minősített árindokolását, az erre vonatkozó Kbt. rendelkezéseket, az Európai Parlament és Tanács 2004/18/EK Irányelvét, valamint a Kúria e

tárgyban hozott eseti döntését, mindezek alapján arra következtetett, hogy az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntés meghozatalakor még nem lehetett bizonyosan abban a helyzetben, hogy megalapozott döntést hozzon a két ajánlati árelemre – karbantartási szolgáltatás és oktatási szolgáltatás – alapított ajánlat érvénytelenségéről, mert további tájékoztatást kellett volna kérnie arra nézve, hogy a két ajánlati árelem valóban befolyásolhatja-e a teljes ajánlati árat. Az oktatási költségek tekintetében további tájékoztatás eredményeként adható válasz arra, hogy ez az árelem biztosítja-e a dokumentációban előírt, a közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók szakmai képzésének, vizsgáztatásának, a képző szervezetek működésének az engedély kiadásának rendeletben meghatározott követelményének teljesítését, míg a karbantartási költségek tekintetében az volt az álláspontja, hogy az ajánlatkérőnek tájékoztatást kellett volna kérnie a felhasználandó anyagok mennyiségéről is.

Az összegzés harmadik érvénytelenségi okra nézve adott indokolásának jogszerűségével kapcsolatban azt fejtette ki, hogy az indokolás, bár tartalmazta a döntés lényegi elemeit, de nem kellő részletességgel, ezért az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 77. § (1) bekezdését, mert az üzleti titok sérelme nélkül legalább összesítő adatokat kellett volna közölnie az egyes ajánlati árelemek főbb tételeiről.

A bírság kiszabását indokoltnak tartotta, annak mértékénél figyelemmel volt a beszerzés magas értékére, a jogsértések reparálhatóságára, az előző ajánlatkérő terhére megállapított jogsértésre, míg együttműködő magatartását az ajánlatkérő javára értékelte. Rendelkezett az igazgatási szolgáltatási díjról és annak részbeni visszautalásáról.

Az alperes határozatának elsődlegesen megváltoztatása, az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítása, másodlagosan a bírság törlése, illetve csökkentése és perköltség megfizetése iránt a felperes terjesztett elő keresetet. Kifejtette, hogy mindhárom érvénytelenségi ok fennállását helyesen állapította meg, összegzése részletes és megalapozott, a Kbt. 77. § (1) bekezdésének megfelelő volt, ennek ellenében az alperes megalapozatlanul, az objektív okirati bizonyítékokkal ellentétesen, azokat ténylegesen nem értékelve járt el és mellőzte a döntés érdemi indokolását is. Határozatában a Kbt. 67. § (5) bekezdésének megsértésével, a kétszeres hiánypótlás tilalma ellenére látta biztosíthatónak az első két érvénytelenségi ok tekintetében az ismételt hiánypótlás lehetőségét, megsértve ezzel az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelményét is. Határozata nem felel meg a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sem, mert a kétszeresen is kiadott indokolás kérés ellenére elmaradt kérelmezői indokolások miatt kimondott érvénytelenségi ok esetében az alperes az ő terhére állapította meg a Kbt. 63. § (3) bekezdése megsértését, és újabb felhívások kiadását írta elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatát megváltoztatta, a jogsértések és az alperes által alkalmazott valamennyi jogkövetkezmény megállapítását mellőzte. A kapacitást biztosító szervezet alkalmasságát illetően vizsgálta a hiánypótlási felhívás tartalmának egyértelműségét, az arra adott kérelmezői válasz megalapozottságát és arra a következtetésre jutott, hogy a nyújtani szánt szűk körű tervezési és szolgáltatási tapasztalat nem alapozza meg a kérelmező alkalmasságát, különös tekintettel arra, hogy még a részleges szakterület és a konkrét műszaki követelmény tekintetében sem történt olyan kötelezettségvállalás, amelyben a kapacitást nyújtó szervezet saját szakértelmét, szaktudását adná át, mert vállalása csak a konzultációkon, szakmai megbeszéléseken való részvételre korlátozódott. A beszerzés tárgya nem villamos-jármű tervezés, hanem nagy volumenű járműszállítás volt, az ajánlatkérő az alkalmassági feltételeket is ennek megfelelően írta elő, a tervezés a beszerzési tárgy egy részét fedte csak le. Kifejtette, a felperes hiánypótló felhívása egyértelmű volt, az erre adott válasz a közbeszerzés tárgyához és az alkalmassági követelményhez képest nem volt megfelelő, így ugyanezen körülményre nézve ismételt hiánypótlás kibocsátására nem kerülhetett volna sor.

A műszaki leírás 4.1.2. pontjának való megfelelés kapcsán azt fejtette ki, hogy miután a járművek magasságára vonatkozó követelménynek az ajánlat nem felelt meg, illetve a csuklóalagutak magasságára nézve nem tartalmazott műszaki adatot, jogszerű volt a hiánypótlás kiadása, de a kérelmező ennek ellenére sem adta meg a keresztmetszeti rajzon a csuklóalagút magassági adatát. Hangsúlyozta, hogy e tárgyban ismételt hiánypótlást az ajánlatkérőnek nem kellett kiadnia, felvilágosítást nem kellett kérnie, mert a dokumentumokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a kérelmező nem tett eleget a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak. Utalt a határozati megállapítás ellentmondásosságára, mely szerint, ha a hiánypótlási felhívásra a kérelmező a jellegrajzokat bemutatta, vagyis a felhívásnak megfelelően nyújtotta be a rajzokat, indokolatlan volt további hiánypótlás kiadása, ezért az alperes jogsértően állapította meg a felperes terhére a Kbt. 67. § (1) bekezdésének sérelmét.

Az aránytalanul alacsony árra vonatkozó Kbt. szabályozás áttekintését követően azt rögzítette, hogy a kérelmező üzleti titokra hivatkozással nem nyilatkozott a konkrét hiánypótlási felhívásban foglaltakra, melyre lehetősége van ugyan, de ez nem szolgálhat az ajánlatkérő hátrányára, az üzleti titokká minősítés jogkövetkezményét a kérelmezőnek kell viselnie. Az ajánlatkérő a rendelkezésre álló adatok alapján csak azt tudta megállapítani, hogy a hiánypótló felhívásban foglaltaknak lényegében nem tett eleget a kérelmező, mert az az indokolás, hogy az általa vállalt ellenszolgáltatás a megadott áron elvégezhető, nem konkrét, és nem felel meg a Kbt. 69. § (6) bekezdésében foglalt követelményeknek.

A Kbt. 77. § (1) bekezdésének megsértésével összefüggésben kitért arra, hogy a kérelmező csak a Kbt. 77. § (6) bekezdése szerinti jogsértés megállapítását kérte, a Kbt. 77. § (1) bekezdése megsértésének a megállapítását nem, és erre nézve az alperes sem terjesztette ki hivatalból vizsgálatát, ezért e vonatkozásban a felperes terhére jogsértés megállapítása nem volt jogszerű. Egyebekben azért sem állapítható meg a jogsértés, mert az érvénytelenné nyilvánítás indokai mind az oktatás, mind a karbantartás árelemét illetően megfeleltek a Kbt. és az irányelv követelményeinek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak megváltoztatása, a felperes keresetének elutasítása és perköltség megállapítása iránt az alperes és az alperesi beavatkozó is fellebbezést terjesztett elő. Az alperes határozati álláspontját szó szerint megismételve mindhárom érvénytelenségi ok tekintetében fenntartotta a határozatában foglaltakat, mert jogszerű döntést hozott.

Az alperesi beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a megalapozatlan kereset elutasítását és perköltséget kért. A jogorvoslati eljárás és az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontja fenntartásával azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása érveire ellenérveket nem tartalmaz. A kapacitást biztosító szervezet által nyújtott referenciát illetően sérelmezte, nem találja indokát, hogy a hiánypótlás keretében benyújtott nyilatkozatot az elsőfokú bíróság miért csak a szűk körű tervezésre vonatkoztatta. Ez a megállapítás megalapozatlan, mert a nyilatkozat a referencia teljesítéséhez kapcsolódó tapasztalatok átadására vonatkozott. Arról sem adott számot az elsőfokú bíróság, hogy megítélése szerint milyen okból nem tartalmazta az általa vizsgált nyilatkozat a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások biztosítását. A műszaki alkalmasság hiányára alapított érvénytelenségi ok kapcsán a kérelmező arra hivatkozott, hogy nem képezte az ajánlat érvénytelenségének indokát az, hogy a jellegrajzok nem feleltek meg az ajánlatkérő által előírt követelményeknek, ellenkezőleg, az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás során elismerte, hogy a hiánypótlást követően benyújtott jellegrajz tartalmazott adatot a csuklóalagút magasságára nézve. Állította, hogy megfelelő nagyítás esetén a műszaki követelmények teljesítése megállapítható lett volna. Megalapozatlannak tekintette az ítélet indokolását az alperesi határozat ellentmondásosságát illetően, miután a hiánypótlás során benyújtott jellegrajzok megfelelőségét felvilágosítás kérés során tisztázhatta volna az ajánlatkérő.

Az aránytalanul alacsony ár tekintetében hangsúlyozta, hogy valamennyi, a gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőséget megalapozó információt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátotta, az üzleti titokra vonatkozó ítéleti megállapításokat értelmezhetetlennek tartotta. Az elsőfokú bíróság nem adta annak indokát, hogy az alperes további tájékoztatás kérésére vonatkozó álláspontja miért nem volt összhangban a Kbt. rendelkezéseivel. Kifejtette, hogy jogorvoslati kérelmében nem kérte a Kbt. 77. § (6) bekezdése megsértésének megállapítását, e vonatkozásban az elsőfokú ítélet téves. Kérelmében a Kbt. 77. § (2) bekezdésének megsértését jelölte meg és ezzel kapcsolatos álláspontját változatlanul fenntartja.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és perköltséget kért. Az ítélet érdemben helyes, megfelel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 220. és 221. §-ában foglalt követelménynek, a döntés mind ténybeli, mind jogi szempontból megindokolt. Az első érvénytelenségi okkal összefüggésben utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az első hiánypótlás és az arra adott válasz egyértelmű tartalmát, okszerűen következtetett a Kbt. kogens szabálya alapján a kétszeres hiánypótlás elrendelésének tilalmára, ezért helyesen minősítette jogsértőnek az alperes ismételt hiánypótlás elrendelésére vonatkozó döntését. Hangsúlyozta, hogy az alperes fellebbezése nem tartalmaz olyan hivatkozást, amely megkérdőjelezné a kérelmező ajánlata érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó ajánlatkérői döntés helyességét.

Helyesnek és okirati bizonyítékkal alátámasztottnak tekintette az elsőfokú döntést a csuklóalagút kötelező magassági adatának hiányát illetően. Hiánypótló felhívása olyan új keresztmetszeti rajzok benyújtására vonatkozott, amelyen szerepelnek a csuklóalagút hiányzó magassági adatai, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a hiánypótlásban a kérelmező ennek nem tett eleget, olyan keresztmetszeti rajzot nem csatolt, amelyen a csuklóalagút magasságát feltüntette volna. A műszaki leírás egyértelműen meghatározta a villamos belső tere magasságára vonatkozó követelményeket, így alaptalan a fellebbezésnek az a része, amely a nem egyértelmű méret megadásra vonatkozik. A kérelmező által pótlólag becsatolt (hosszmetszeti) rajzokból az állapítható meg, hogy a csuklóalagút magassága bizonyosan nem éri el a kötelezően előírt minimum 2100 mm-es magasságot, így helyesen döntött az ajánlat érvénytelenné nyilvánításáról, melyet az elsőfokú ítélet is megerősített. Kiemelte, az alperes határozati megállapítása a nagyítással ellenőrizhető magassági adatokra nem a közbeszerzési, hanem a jogorvoslati eljárásban csatolt rajzokra vonatkozott. Megállapította, hogy a fellebbezések egyike sem állította, hogy a kérelmező ajánlata a hiánypótlással megfelelt volna az ajánlati követelményeknek.

Az árinokoklás hiányára, illetve hiányosságára alapított harmadik érvénytelenségi okkal összefüggésben azzal érvelt, hogy a hiánypótló felhívások vizsgálatát követően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az ajánlatkérő terhére jogsértés nem róható, mert a konkrét tartalmú felhívások ellenére a kérelmező nem adott meg adatot, általános jellegű válaszai és az üzleti titokra hivatkozása nem pótolja az indokolási kötelezettség teljesítését. Kitért arra, hogy a karbantartási anyagok mennyiségének megadását többször is kérte, ezért önmagában jogsértő a határozatnak az ismételt felvilágosításkérés kiadására vonatkozó megállapítása. Sem az alperes, sem az alperesi beavatkozó fellebbezése nem tartalmaz arra nézve hivatkozást, hogy a hiánypótlással a kérelmező ajánlata alátámasztotta volna az ajánlati ár objektív megalapozottságát, így fellebbezésük nem érinti az elsőfokú bíróság érvénytelenség fennállása tekintetében tett megállapítását. Állította, hogy az általa kiadott összegzés megfelelt a törvényi rendelkezéseknek, így a Kbt. 77. § (1) bekezdése nem sérült.

A felperesi beavatkozó ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, perköltségre igényt tartott.

A fellebbezések az alábbiak szerint alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a felek által nem vitatott tényállást ítéletében pontosan rögzítette, döntésének indokát adta. A tényekből levont következtetéseivel a másodfokú bíróság az alábbi kiegészítésekkel egyetért:

A közbeszerzési eljárás szabályai jelentős változáson estek át az 1995. évi LX. törvénynek az ajánlat korrekcióját kizáró, vagy azt csak szűk körben biztosító rendelkezéseihez képest. A 2003. évi CXXIX. törvény hatályon kívül helyezését megelőző időszakban már, lényegében a jelenlegi szabályozáshoz hasonló módon lehetővé tette, hogy a hiánypótlás során az ajánlat úgy legyen pontosítható, vagy kiegészíthető, hogy az ajánlat megfeleljen az ajánlati felhívás, a dokumentáció és a vonatkozó jogszabályoknak. A törvényi céllá az ajánlat érvénytelensége esélyének csökkentése, és ezáltal a ténylegesen legkedvezőbb ajánlattevővel való szerződéskötés elősegítése vált, biztosítva ezért a hiánypótlást a lehető legszélesebb körben. A jelenleg hatályos, a perben irányadó Kbt. 67. §-a egyfelől a hiánypótlásra, másfelől a felvilágosítás kérésre vonatkozóan tartalmaz szabályokat. Bár a szabályozásból láthatóan e két jogintézmény egy helyen, részben közös előírások szerint szabályozott, az elérendő cél - az érvényes ajánlat elérése - is azonos, mégis külön jogintézményekről van szó. A hiánypótlás a Kbt. 67. § (3) bekezdéséből láthatóan a kiírási feltételek teljesítése érdekében a hiányok pótlását, kiegészítést, módosítást - vagyis a korábbiakhoz hasonlóan hiba kiküszöbölést - jelent, a Kbt. 67. § (1) bekezdése szerint a felvilágosítás kérés ugyanakkor adott tartalom tisztázást. Lehetséges, ugyan, hogy nem egyértelmű ajánlati tartalom tisztázása következtében válik szükségessé a hiánypótlás, vagy a hiánypótlás szorul tisztázásra, helytelen azonban a két jogintézményt egymás kiváltására alkalmas eszköznek tekinteni és a Kbt. céljával ellentétesen, a közbeszerzési eljárást parttalanná téve használni. Mindkét jogintézménynek megvan a törvényi korlátja. A Kbt. 67. § (7) bekezdése szerint egyik alkalmazása sem járhat a 2. § (1)-(4) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével, vagy az ajánlati kötöttség megsértésével, a szakmai ajánlat módosításával. A hiánypótlás korlátját képezi a Kbt. 67. §-ának (5) bekezdésében foglalt kettős hiánypótlás tilalma, amely szerint a korábban megjelölt hiányok a későbbi hiánypótlások során már nem pótolhatók. A Kbt. 67. § (6) bekezdése a felvilágosítás kérésre vonatkozóan tartalmaz megszorítást, amikor úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérő kizárólag az (1) és (2) bekezdésben foglaltak szerint és csak olyan felvilágosítást kérhet, amely az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálása érdekében szükséges, a felvilágosítás kérés nem irányulhat az ajánlattevőkkel vagy részvételre jelentkezőkkel történő tárgyalásra.

Mindebből láthatóan aggályos az az alperesi gyakorlat, amely a két jogintézményt lényegében egyként kezelve, végső soron tárgyalásos szituációba kényszeríti a közbeszerzési eljárásban résztvevőket ugyanazon körülményre nézve újabb és újabb hiánypótlás, vagy „legalább” felvilágosítás kérését, szükségesnek tartva. Ez az ajánlatkérők elbizonytalanodásához, a döntések elodázásához vezethet.

Mindezek előrebocsátása után a másodfokú bíróság az ajánlatkérő által az összegzésben megjelölt, a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó okokat vizsgálta az elsőfokú ítélet tükrében a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között.

1.) A kapacitást biztosító szervezet műszaki-szakmai alkalmasságának hiányára alapított érvénytelenségi ok.

A Kbt. 55. §-a szerint az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők bármely más szervezet kapacitására támaszkodva is megfelelhetnek. Ebben az esetben meg kell jelölni az ajánlatban ezt a szervezetet, és a felhívás vonatkozó pontjának megjelölésével azt az alkalmassági

követelményt is, amelynek igazolása érdekében az ajánlattevő e szervezet erőforrásaira is támaszkodik. Az „is” szócska kifejezi, hogy a külső szervezet adatainak felhasználása egyrészt helyettesítheti az ajánlattevő alkalmasság igazolása körében megjelölt adatait, másrészt azokat ki is egészítheti. A kapacitást rendelkezésre bocsátó szervezet az előírt igazolási módokkal azonos módon köteles igazolni az adott alkalmassági feltételnek történő megfelelést, és köteles nyilatkozni arról, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt.

A Kbt. 55. § (6) bekezdése sorolja fel azokat az eseteket, amikor az ajánlattevő más szervezet kapacitására támaszkodhat. A b) pont egyebek mellett az alkalmasság igazolásához felhasznált korábbi szállítások teljesítésére vonatkozik. A törvényhez fűzött miniszteri indokolásból megállapítható, hogy azokban az esetekben - mint a perbeli esetben - amikor az alkalmasság igazolásához bemutatottakat az ajánlattevő a szerződés teljesítésekor nem tudja igénybe venni - ilyen a referencia - a visszaélések elkerülése végett olyan szabályozást kellett kialakítani, amely a teljesítés idejére is a valódi alkalmasságot biztosítja. A másodfokú bíróság a felperessel értett ezért egyet abban, hogy nem elégséges pusztán a bevont szervezetnek a törvény szövegezése, a beszerzési tárgy megnevezése szerinti nyilatkozatának a megkövetelése, azt a kiírási feltételekhez igazodóan, konkrét tartalommal kell megtölteni. A beszerzés tárgyához képest, adott alkalmassági követelményre kell figyelemmel lenni, a törvényi korlát ez esetben ugyanis a túlterjeszkedés tilalma, lehetséges ugyanakkor, hogy a több elemből álló beszerzési tárgyhöz képest egy elemhez igazodó alkalmassági feltételhez képest vesz igénybe az ajánlattevő adott esetben kiegészítésként külső kapacitást. A nyilatkozatnak tehát a konkrét beszerzéshez, a konkrét kiírási feltételekhez kell igazodnia.

Az alperes határozatából kitűnően ezt a másodfokú bírói értelmezést nem tette kétségessé, az elrendelt hiánypótlások tartalmát nem kifogásolta, az nem volt a vizsgálat tárgya. Az alperesi beavatkozó a határozatot ez okból keresettel nem támadta. Az alperes arra ugyanakkor nem volt külön figyelemmel, hogy a beszerzés tárgya komplex, vállalkozási elemekkel vegyes szállítási szerződés, azonban a III.2.3) M1. pont szállítási referenciára korlátozódó kiírási feltétel. Ez okból e kérdésekkel külön az elsőfokú, így a másodfokú bíróságnak sem kellett foglalkoznia. A jogorvoslati eljárás során az érintettek elemezték a rendelkezésre álló nyilatkozatot, annak tartalmát az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg, abból az volt kiolvasható, hogy az Alstom műszaki jellegű tanácsadást nyújt, ez szakmai konzultációt jelentett a nyilatkozatban felsorolt körben, illetve a villamos-jármű tervezésben tanácsadást. A hiánypótlás utáni nyilatkozatból azonban az ajánlatkérő helytálló megállapítása szerint sem volt igazolható a műszaki-szakmai alkalmasság III.2.3) M.1. pontja szerinti alkalmassági minimumkövetelmény fennállása. A kérelmező az új referencia benyújtására vonatkozó felhívást nem teljesítette. Tévesen állította az alperes, hogy a kérelmező nem volt tisztában azzal mit vár el tőle az ajánlatkérő, hiszen az általa e tárgyban kezdeményezett előzetes vitarendezés alapján pontosan tudnia kellett miért nem elfogadható az ajánlatkérő részéről a referencia. A felhívást nem teljesítette, arra nézve pedig ismételt hiánypótlásnak helye nem lehetett. A kérelmező a kiírási feltételeket nem támadta, a felhívás kiadását sem sérelmezte külön jogorvoslati eljárásban. Helyesen érvelt azzal a felperes, hogy a rendelkezésre álló nyilatkozatokat az alperes sem találta megfelelőnek, bár a fentebb kifejtettekkel ellentétben a további hiánypótlást és a tájékoztatáskérést alternatívaként állítva újabb döntés előtti cselekményre még lehetőséget látott. Mindezekre figyelemmel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem volt felvilágosítást igénylő, nem egyértelmű kijelentés, így alaptalan volt az ajánlatkérői marasztalás.

2.) A műszaki alkalmasság hiányára alapított érvénytelenségi ok

Az ajánlatkérő hiánypótlási felhívását jogszerűen bocsátotta ki, mert a csuklóalagút magasságára nézve a becsatolt jellegrajz nem tartalmazott adatokat. A hiánypótlás eredményeként becsatolt új

rajzok sem teljesítették ezt a követelményt, ezért az ajánlatkérő helyesen állapította meg összegzésében, hogy az ajánlati dokumentáció szerinti tartalmi követelményt a kérelmező két okból nem teljesítette, részint azért, mert továbbra sem tüntette fel a csuklóalagútnak a padlósinttől mért magasságát, így adatfeltüntetési kötelezettségét elmulasztotta, részint azért, mert a csatolt rajzokból megállapítható volt, hogy a csuklóalagút magassága nem teljesítette a 2100 mm alkalmassági követelményt, az utastér teljes hosszában az előírt belmagasság nem felelt meg az előírásnak. Az összegzés alapján egyértelmű volt, hogy az ajánlatkérő mit tekintett hiányosságnak és az is egyértelmű előírás volt, hogy a belmagasságra nézve 1:50 léptékű beméretezett jellegrajzokat kellett benyújtani annak érdekében, hogy a 2100 mm előírt belmagasság megállapítható legyen. Az ajánlatkérő nem tett különbséget az általa állított követelményre nézve az egyes metszrajzok között, a kérelmező a keresztmetszeti rajzon nem jelölt magasságot, közömbös, hogy az általa utóbb csatolt rajzokon, hányszoros nagyítás eredményeként található meg az. A hosszanti metszrajzokon látható belmagasság jelek összevetéséből pedig az tűnik ki, hogy a szinteltérés miatt nem mindenütt van meg a megkövetelt magasság. Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját a határozat ellentmondásosságát illetően. Amennyiben a kérelmező a hiánypótlás során a jellegrajzokat benyújtotta, tehát hiánypótlási kötelezettségének eleget tett, úgy szükségtelen és egyben a Kbt. 67. § (5) bekezdésébe is ütköző újabb hiánypótlás elrendelése. Arra is helyesen mutatott rá, hogy a műszaki leírás alapján egyértelmű volt, a 2100 mm belmagasságnak mindenütt meg kellett lenni, a kivételeket az ajánlatkérő tételesen megjelölte, így nem volt kérdéses, hogy az a csuklóalagútra is vonatkozott, erre nézve a kérelmezőnek sem lehetett kételye. További hiánypótlásnak nem volt helye, felvilágosítást kérni pedig - a feltételek hiányában - szükségtelen lett volna.

3.) Aránytalanul alacsony árra alapított érvénytelenségi ok

A Kbt. 69. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást írásban köteles kérni, illetve a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony árat tartalmaz, olyan az ellenszolgáltatásra vonatkozó összeg tekintetében, amely a 71. § szerint önállóan értékelésre került. A (2) bekezdés szerint az ár aránytalanul alacsony voltának megítélésekor az ajánlatkérő korábbi tapasztalataira, a közbeszerzést megelőzően végzett piacfelmérés eredményére vagy a közbeszerzést megelőzően a szükséges anyagi fedezet meghatározásához felhasznált egyéb adatokra kell figyelemmel lennie. Az ajánlatkérő nemcsak jogosult az indokolatlanul alacsony árra vonatkozóan indokolását kérni, hanem köteles is alkalmazni ezt a rendelkezést, ha az ajánlatban foglalt ellenszolgáltatás több mint 20%-kal eltér az ajánlatkérés rendelkezésre álló anyagi fedezet összegéről. Ennek megfelelően járt el az ajánlatkérő, amikor az ajánlati ár minden elemére, de különös tekintettel a karbantartási költség és az oktatási költség alakulására kért indokolást, mert az indokolás és a rendelkezésre álló iratok alapján kellett meggyőződnie az ajánlati árelemek megalapozottságáról. Ha az adott indokolást nem tartja elégségesnek, akkor írásban tájékoztatást kér a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan. A felperes egyértelműen és pontosan megjelölte hiánypótló felhívásaiban, hogy mit kér adott ajánlati elemekre vonatkozóan. A kérelmező ezért nem lehetett olyan helyzetben, hogy ne tudja biztosan, mely ajánlati elemeket nem tart megfelelőnek az ajánlatkérő. Ha egyértelmű felhívásra az ajánlattevő nem ad megfelelő tartalmú választ, nem lehet helye ismételt felhívásnak, mert a Kbt. 69. § (3) bekezdése csak további, a megadott árindokolásra épülő tájékoztatás kérés lehetőségét biztosítja. A törvény alapelveiből következően nyílt eljárásban az ajánlatkérő és az ajánlattevők között ebben a helyzetben sem alakulhat ki tárgyalásos szituáció, mert annak törvényi biztosítékai nem adóttak. Igaz ugyan, hogy a kérelmező az adott ármagyarozatát üzleti titokká nyilvánította, de ez annak nem volt akadálya, hogy az ajánlatkérő azt megismerje és meggyőződhessen a megajánlott

ár megalapozottságáról, amennyiben az indokolás objektív alapú. Ez utóbb követelményt nem teljesítette a kérelmező ármagyarázata többszöri felhívás ellenére, így az alperes - aki maga is több elemében további magyarázatra szorulónak tartotta a csatoltakat - helytelenül állapította meg, hogy az oktatási és a karbantartási költségek tekintetében további tájékoztatást kellett volna kérnie az ajánlatkérőnek. Arra is helytelenül hivatkozott, hogy az is tisztázandó lett volna, hogy e két ajánlati árelem valóban befolyásolhatja-e az értékelésre kerülő teljes ajánlati árat. Mivel a teljes ajánlati ár részét képezte az oktatási és a karbantartási költség, nyilvánvalóan ezek befolyásolták a végső ajánlati árat. Amennyiben az ajánlati árnak több összetevője van, akkor azon összetevők hiányában nem kapható megfelelő kép az ajánlati árról.

Összességében az ajánlatkérő felhívásai részletesek, konkrétak, alátámasztottak voltak, azok a kérelmezőben nem ébreszthettek kétségeket az iránt, hogy az ajánlatkérő mit kíván a felhívásokkal elérni, nem lehetett kétséges a számára, hogy a hiánypótlás és a felvilágosítás kérés során mit vár el tőle az ajánlatkérő. Nem követelt el ezért jogsértést az ajánlatkérő, amikor minden további felhívás nélkül az ajánlat érvénytelenségéről döntött.

A kérelmező jogorvoslati kérelmében a Kbt. 77. § (2) bekezdésében foglaltakat jelölte meg jogsértésként. E vonatkozásban tévesen állította az elsőfokú bíróság, hogy a jogorvoslati kérelem a Kbt. 77. § (6) bekezdésének megsértésére vonatkozott. Az összegzés adattartalmának elégtelenségét állító alperesi állásponttal ellentétben azt azonban helyesen állapította meg, hogy a Kbt. 77. §-ának megfelelően készült összegzés kellően konkrét és részletes volt, az alapján a kérelmező előtt nem lehetett kétséges, hogy ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása mely okból és milyen indokok alapján történt, így az alperes jogsértően állapította meg a Kbt. 77. § (1) bekezdésének sérelmét is az ajánlatkérő terhére.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperest és alperesi beavatkozót a Pp. 78. § (1); (2) és 79. § (1) bekezdése értelmében kötelezte külön-külön a felperes és felperesi beavatkozó másodfokú perköltségének megfizetésére. A perköltség megállapításánál figyelemmel volt a pertárgy érték mellett a jogi képviselők által kifejtett tevékenységre, a felperes nagy terjedelmű, részletes indokokat tartalmazó fellebbezési ellenkérelmére, a tárgyalási jelenlétére, illetve értékelt a felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmének terjedelmét és annak indokait. Az alperesi beavatkozót az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének b) pontja, a 46. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték viselésére. A pertárgy értéket a bírság összegének alapulvételével határozta meg és figyelemmel volt a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére is. Az alperes személyes illetékmentessége folytán a feljegyzett fellebbezési illetéket a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelkezés 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2015. március 17. napján

Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke,

Dr. Matheidesz Ilona s.k. bíró

Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. előadó bíró,

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

